

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

SZOCIALIS ÜGYEKÉRT ÉS TARSADALMI FELZARKÖZÁSÉRT FELELŐS ALLAMTITKÁR

Iktatószám: 53575-2 /2017/GYERGYAM

Hiv. szám: -
Ügyintéző: Györe András
(1) 795-7602
Melléklet: -

**Valamennyi megyei és a fővárosi Kormányhivatal
gyámügyi és gyermekvédelmi feladatkörében eljáró Főosztálya és
Törvényességi Felügyeleti Főosztálya
főosztályvezetője részére**

székhelyén

Tárgy: tájékoztatás az intézményi gyermekétkeztetés biztosításának kötelezettsége kapcsán

Tisztelt Főosztályvezető Asszony / Úr!

Az intézményi gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett települési önkormányzatok, valamint állami, egyházi és nem állami intézményfenntartók e feladatának ellátása kapcsán a hatóság részéről felmerülő egyes kérdésekre – az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében – a következő tájékoztatással élek:

1. Megszüntetheti-e az intézményi gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett az ellátást abban az esetben, ha a megállapított térítési díj megfizetésére nem került sor?

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 21. § (1) bekezdése kimondja, hogy *természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére* a bölcsődében, valamint a különböző köznevelési és szociális intézményekben.

A Gyvt. 21/A. § (3) bekezdése taxatívén felsorolja, hogy a települési önkormányzat, illetve az egyházi és a nem állami fenntartó mely intézményekben *biztosítja* az intézményi gyermekétkeztetést. A gyermekétkeztetés, mint a Gyvt. szerinti természetbeni ellátás biztosítása tehát a Gyvt. értelmezésében – a **gyermek szülője, törvényes képviselője kérelmére** – a települési önkormányzatnak vagy egyéb intézményfenntartónak kötelezettsége. **Az ellátás biztosítására tehát kérelem alapján kerül sor, a gyermek szülője, törvényes képviselője nem köteles az ellátást igényelni, ha a gyermek számára másként biztosítja az étkeztést.**

A Gyvt. 21/B. §-a részletesen szabályozza azon jogosultsági feltételeket, melyek fennállása esetén a gyermek ingyenesen vagy a térítési díj 50%-os kedvezményével veheti igénybe az intézményi gyermekétkeztetést. Az intézményi gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett természetesen ennél tágabb körben is megállapíthatja az ingyenesség vagy kedvezményezés szabályait, de **a szabályozás nem ad lehetőséget arra, hogy valamennyi intézményi jogviszonnyal rendelkező gyermek – a térítésszám-fizetési kötelezettség teljesülésétől függetlenül – ingyenesen vegye igénybe az intézményi gyermekétkeztetést.**

E körben a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gytr.) 16. §-a kizárólag a térítési díj hátralékának behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése vonatkozásában rendelkezik. **A Gyvt. és a Gytr. rendelkezései azonban nem zárják ki azt, hogy az intézményi gyermekétkeztetést biztosító önkormányzat rendeletében, az egyéb állami, valamint az egyházi, nem állami intézményfenntartó saját szervezeti és működési szabályzata szerinti formában megállapítsa a térítési díj megfizetésének elmaradása esetén alkalmazandó eljárást, ideértve az ellátás megszüntetésének időpontját is.**

A jogbiztonság elvének érvényesülése érdekében elvi jelentőségű azonban, hogy az ellátás megszüntetése, vagy egyéb, a Gyvt., illetve a Gytr. által nem szabályozott szankció csak abban az esetben alkalmazható, ha az intézményi gyermekétkeztetést biztosító saját hatáskörében (az intézményi gyermekétkeztetést biztosító önkormányzat rendeletében, az egyéb állami, valamint az egyházi, nem állami intézményfenntartó saját szervezeti és működési szabályzata szerinti formában) szabályozta annak eljárásrendjét.

Álláspontom szerint továbbá a térítési díj megfizetésének elmaradása esetén az ellátás megszüntetésére, vagy az intézményi gyermekétkeztetést biztosító hatáskörében szabályozott egyéb szankció alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha az étkeztetést biztosító a Gytr. 16. § (2) bekezdésének megfelelően, 15 napos határidő megjelölésével, írásban felhívta a kötelezettet az elmaradt térítési díj megfizetésére, és ez a határidő eredménytelenül telt el.

A fentiekén túl fontos rámutatni arra, hogy mind a bölcsőde, mind a köznevelési és szociális intézmények a Gyvt. 17. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja alapján a gyermekvédelmi jelzőrendszer részei, így kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. **A gyermek veszélyeztetettségét okozhatja, elhanyagolásnak számít az is, ha a**

szülő – akár önhibáján kívül – nem képes gyermeke számára a megfelelő táplálkozást biztosítani a saját háztartásában, valamint az intézményi gyermekétkeztetés térítési díjának megfizetésével. Amennyiben tehát az intézmény azt észleli, hogy az intézményi gyermekétkeztetés térítési díjának megfizetésére nem került sor a Gytr. 16. § (2) bekezdése szerinti felszólítások ellenére sem, és meggyőződik arról, hogy a gyermek megfelelő étkeztetéséről a szülő másként sem gondoskodik, eleget kell tennie a gyermek veszélyeztetettségéről szóló jelzési kötelezettségének a család- és gyermekjóléti szolgálat felé. A család- és gyermekjóléti szolgálat elő fogja segíteni, hogy a szülő megkapja a szükséges tájékoztatást az igénybe vehető támogatásokról és segítséget nyújt szükség esetén a kérelem megfogalmazásához, benyújtásához, melynek eredményeként a gyermek hozzájuthat az ellátásokhoz, támogatásokhoz.

A fentiekhez alapot teremt az is, hogy a Gyvt. 151. § (9) bekezdése szerint a gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve – ha a gyermek nem állami fenntartású nevelési-oktatási intézményben részesül étkezésben – a nevelési-oktatási intézmény vezetője – a nem állami fenntartó által megállapított szabályok keretei között – a gyermek egyéni rászorultsága alapján a Gyvt. 21/B. §-ában foglaltakon kívül, illetve a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés b) pontja szerinti gyermekek számára további étkeztetési kedvezményt állapíthat meg. Így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja a gyermekétkeztetést, de ezen felhatalmazás alapján lehetőség van a több testvérré, az egyedülálló szülőre, valamely nehéz élethelyzetre tekintettel is az ingyenesség biztosítására is. Ezt támasztja alá a Gyvt. 162. § (5) bekezdésében foglalt felhatalmazó rendelkezés, amely szerint a nevelési-oktatási intézményt fenntartó helyi önkormányzat rendeletben határozza meg azokat a szabályokat, amelyek keretei között a nevelési-oktatási intézmény vezetője egyéni rászorultság alapján kedvezményt állapít meg a gyermekétkeztetés térítési díjának megfizetésére.

Az adott települési önkormányzat szociális rendeletében a gyermekétkeztetésre megállapított szabályok megismerése is fontos, melyről a család-és gyermekjóléti szolgálat is felvilágosítással tud szolgálni az érintett család számára.

2. Szüneteltetheti-e az intézményi gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett az ellátást a gyermek igazolt hiányzása, más ok miatt bekövetkező távolmaradása esetében?

A Gyvt. és a Gytr. kifejezetten nem írja elő, hogy az intézményi gyermekétkeztetés igénybevételét a gyermek betegség vagy más ok miatt bekövetkező távolmaradása ne tenné lehetővé.

A Gytr. 13. § (1) bekezdése szerint, *ha az intézményi és szünidei gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a kötelezett az intézmény vezetőjénél, a szünidei gyermekétkeztetést biztosítónál bejelenti a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.*

Ha tehát a szülő bejelenti a gyermek hiányzását és jelzi, hogy a hiányzás alatt a gyermek ténylegesen nem fogja igénybe venni az étkeztetést, akkor értelemszerűen sem az intézményi,

sem a szünidei gyermekétkeztetést nem kell biztosítani. Intézményi gyermekétkeztetés igénybevételénél a Gytr. 13. § (1a) bekezdésében foglaltak szerint a szülő a bejelentést követő naptól a távolmaradás idejére mentesül a térítésidej-fizetési kötelezettség alól. Amennyiben az étkeztetést igénybe kívánja venni a gyermek betegsége idejére is, erre – a helyi rendeletben szabályozottak alapján – lehetősége van, de ezt jeleznie szükséges az ételkiadás más módja miatt.

A Gytr. 13/A. § (2) bekezdése a szünidei gyermekétkeztetés tekintetében kifejezetten akként rendelkezik, hogy *a szünidei gyermekétkeztetés során, ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője vagy a szülő, más törvényes képviselő által megbízott személy számára lehetővé kell tenni.*

A szünidei gyermekétkeztetés esetén így egyértelmű a jogi szabályozás: a gyermek hiányzását a szülőnek a szünidei gyermekétkeztetés esetén is be kell jelentenie a Gytr. 13. § (1) bekezdése szerint. Amennyiben viszont a szülő kéri az étel elvitelét, azt számára lehetővé kell tenni. A szülőnek természetesen ez esetben is lehetősége van arra, hogy a gyermek hiányzásának idejére a szünidei étkeztetés biztosítását visszamondja.

Az intézményi gyermekétkeztetés esetén a jogszabályok nem rendelkeznek az étel elvitelének lehetőségéről, de nem is zárják azt ki. Ebből adódóan, ha a szülő a gyermek távolmaradásának Gytr. 13. § (1) bekezdése szerinti bejelentése esetében kéri az étel elvitelét, akkor ezt intézményi gyermekétkeztetés esetén is biztosítani kell. Ez esetben a szülő térítésidej-fizetési kötelezettsége a gyermek hiányzásának idején is fennáll.

Összefoglalóan megállapítható, hogy **az étel elvitelének lehetőségét a Gytr. 13. § (1) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség mellett szükséges biztosítani az intézményi gyermekétkeztetés esetében is.**

Ennek biztosítását elsősorban a rászoruló gyermek ellátáshoz való joga indokolja, hiszen amennyiben a gyermek – igazoltan, betegség vagy más okból – hiányzik az intézményből, úgy a számára éppen rászorultságára tekintettel ingyenesen vagy kedvezményesen biztosított ellátáshoz nem juthat hozzá másként, mint az ételadag elvitelének lehetőségével.

Az étel elvitele lehetőségének hiánya sértené a Gyvt. 6. § (2a) bekezdésében rögzített gyermeki jogot is, mely szerint *a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez*, mely jog érvényesülését – többek között – az ingyenes és kedvezményes intézményi, valamint az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés széles körben történő biztosítása hivatott elősegíteni.

Álláspontom szerint a gyermek betegsége vagy indokolt távolléte esetén az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosított étel elvitelének helyi szabályait – igénylés módja, határidők, étel elvitelének módja, szülő és intézmény feladatai – célszerű az intézmény házirendjében, illetve az étkeztetésre vonatkozó szabályzatában is feltüntetni. Ugyanakkor amennyiben a házirend vagy a szabályzat ezen feladatellátására vonatkozóan nem állapít meg részletes szabályokat, a fentiek alapján **a gyermek részére a szülő kérelme alapján betegség vagy más akadályoztatás esetén is biztosítani szükséges az étkezést, az elvitel lehetőségével.**

Kérem Tisztelt Főosztályvezető Asszonyt / Urat, hogy levelem tartalmáról az illetékességi területén működő települési önkormányzatokat tájékoztatni szíveskedjék, egyúttal kérem, hogy az intézményi gyermekétkeztetés biztosításával kapcsolatos panaszok kivizsgálása, kérdések megválaszolása során a fentiek alkalmazásával szíveskedjék eljárni.

Budapest, 2017. október 10.”

Üdvözlettel:

